

Regeringen
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier

Er beteckning: KN2024/02313

1. Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak förslagen i remissen. Nedan framför Länsstyrelsen några synpunkter samt uppmärksammar på vissa möjliga oklarheter i förslaget.

- Länsstyrelsen anser att en tillsynsmyndighet för bestämmelser om tillbörlig aktsamhet bör utses i god tid innan bestämmelserna träder i kraft.
- Länsstyrelsen uppfattar att det finns oklarheter kring utformningen av de föreslagna 11 och 12 §§ i den svenska batteriförordningen.
- Länsstyrelsen uppfattar att det behövs information kring vad som gäller avseende godkännandeförfarande enligt artikel 58 i EU-förordningen om batterier kopplat till ansökt batterimängd.
- Länsstyrelsen anser att det bör övervägas att utnyttja möjligheten i artikel 55 punkten 8 EU-förordningen om batterier, så att registrerings- respektive godkännandeförfarande kan utgöra ett enda förfarande.
- Länsstyrelsen uppfattar att det bland föreslagen saknas bestämmelse som anger att Länsstyrelsen har tillsynsansvar gällande EU-förordningen om batterier och de svenska bestämmelser som kompletterar den förordningen (jfr 9.5 promemorian).
- Länsstyrelsen uppfattar att det i de kompletterande bestämmelserna saknas bestämmelse om att Naturvårdsverket får meddela de förelägganden eller

föreskrifter som kan behövas avseende åtgärder för att uppnå beslutade insamlingsmål (jfr 7.19 promemorian).

- Länsstyrelsen bedömer att det kommer att behövas tillsynsvägledning.
- Länsstyrelsens tillsynsuppdrag måste finansieras i tillräcklig utsträckning för Länsstyrelsen att kunna fullgöra detsamma.
- Länsstyrelsen har sedan oktober 2024 tagit emot tre remisser¹ som rör ändringar med koppling till bestämmelser om avfall vilka delvis rör ändringar av samma bestämmelser. Det är viktigt att ändringar, så långt det är möjligt, samordnas.

Nedan anges skälen för Länsstyrelsens uppfattning.

2. Författningsförslag

2.1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier

Kontroll av tillbörlig verksamhet (7 §, jfr 9.1 promemorian)

Länsstyrelsen anser att det är angeläget att de kontroller som EU-förordningen om batterier ställer krav på, utförs systematiskt och i tillräcklig utsträckning för att säkerställa att förordningens syfte uppnås. Inte minst gäller det kontrollen av efterlevnaden av tillbörlig aktsamhet, mot bakgrund av bl.a. det som anges i skälen 78 m.fl. i EU-förordningen om batterier och rapportering i media av brister i både socialt och miljömässigt ansvar i leverantörsleden.

Promemorian inkluderar inte förslag på tillsynsmyndighet i det avseendet såsom görs för marknadskontrollmyndigheter.

Länsstyrelsen noterar att det i 9.1 i promemorian anges att det ligger inom regeringens kompetensområde att besluta vilken myndighet som ska var tillsynsmyndighet. Länsstyrelsen anser att en tillsynsmyndighet avseende tillbörlig aktsamhet bör utses i god tid innan bestämmelserna om tillbörlig aktsamhet träder i kraft.

Eftersom bestämmelserna om tillbörlig aktsamhet i EU-förordningen om batterier endast avser aktörer med en nettoomsättning om 40 miljoner euro eller mer bör det övervägas vilka möjligheter som finns att besluta om likartade bestämmelser

¹KN2024/01891, KN2024/02249 och förevarande KN2024/02313

även för aktörer med mindre omsättning (på EU-nivå eller nationell nivå) så att fler aktörer omfattas av krav på att batteriproduktion bedrivs på ett sätt som är hållbart både ur ett socialt och miljömässigt perspektiv utan negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och med ett minimum av negativa effekter i miljön. Länsstyrelsen bedömer att det finns både ett nationellt allmänt intresse och ett allmänt globalt intresse att produktion sker hållbart, - oavsett om det gäller batterier eller andra produkter.

2.3 Förslag till förordning (2025:000) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier ("den föreslagna nya svenska batteriförordningen")

11 och 12 §§ (7.5 promemorian)

Länsstyrelsen anser att det finns oklarheter kring dessa bestämmelser. Länsstyrelsen tolkar motiven i 7.5 i promemorian som att utgångspunkten för bestämmelserna är det utökade producentansvaret enligt artikel 56 i EU-förordningen om batterier.

11 §

I 11 § i den föreslagna nya svenska batteriförordningen ställs krav på att en producent ska vara godkänd eller anlita en godkänd producentansvarsorganisation före tillhandahållandet av ett batteri på den svenska marknaden.

I EU-förordningen om batterier finns inget krav på att producenter ska vara godkända för att tillhandahålla ett batteri på den europeiska marknaden. Artikel 55 EU-förordningen om batterier ställer krav på att producenter registrerar sig i producentregister i varje medlemsstat där de första gången tillhandahåller ett batteri på marknaden. I 9 § i den föreslagna nya svenska batteriförordningen anges att en sådan ansökan om registrering ska lämnas till Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen kan i promemorian inte se något motiv för kravet på en producent att vara godkänd före tillhandahållande av ett batteri på marknaden. Ett godkännandeförfarande finns vad avser fullgörande av skyldigheter avseende utökat producentansvar, d.v.s. för att ombesörja bl.a. insamling och efterföljande hantering av batterier, plockanalys, information och rapportering till behöriga myndigheter.

Länsstyrelsen uppfattar att kravet på registrering för producenter som tillhandahåller batterier samt kravet på godkännande av en producent respektive en producentansvarsorganisation för fullgörandet av skyldigheter avseende utökat producentansvar torde vara tillräckligt. Det innebär att en producent som väljer att anlita en producentansvarsorganisation för att fullgöra sina skyldigheter avseendet det utökade producentansvaret inte behöver ansöka om godkännande utan endast behöver registrera sig i producentregistret. Det torde vara syftet med möjligheten för producenter att välja på vilket sätt de uppfyller det utökade producentansvaret.

12 §

Artikel 58.1 i EU-förordningen om batterier ställer krav på att en producent respektive en producentansvarsorganisation ska ansöka om godkännande av fullgörande av skyldigheter avseende utökat producentansvar. I artikel 57.1 EU-förordningen anges att producenter får utse en producentansvarsorganisation som har godkänts i enlighet med artikel 58 för att fullgöra skyldigheterna avseende utökat producentansvar för deras räkning (se ovan). Den föreslagna 12 § i den föreslagna nya svenska batteriförordningen tydliggör att en producentansvarsorganisation ska vara godkänd för att få fullgöra skyldigheter som avser utökat producentansvar. Det förefaller vara lämpligt att komplettera 12 § så att kravet på att vara godkänd även inkluderar en producent², eftersom kravet på godkännande av fullgörande av skyldigheter avseende utökat producentansvar även avser enskilda producenter som väljer att inte anlita en producentansvarsorganisation för fullgörandet av skyldigheter som avser utökat producentansvar.

Artikel 55 i EU-förordningen om batterier

Vad Länsstyrelsen kan se utnyttjas i de kompletterande bestämmelserna inte möjligheten i artikel 55.8 EU-förordningen om batterier, att besluta att registreringsförfarandet enligt artikel 55 och godkännandeförfarandet enligt artikel 58 ska utgöra ett enda förfarande, om ansökan uppfyller kraven i punkterna 3–7 i den artikel 55. Länsstyrelsen kan inte se att möjligheten berörs i promemorian. Det bör övervägas om det är ett lämpligt förfarande för att minska producenternas administrativa börda.

² "12 § En *producent* eller en producentansvarsorganisation ska vara godkänd för att få fullgöra skyldigheter som avser utökat producentansvar."

Artikel 58.2a EU-förordningen om batterier

Länsstyrelsen noterar att kraven för ett godkännande enligt artikel 58.2a gäller för den mängd batterier som för första gången tillhandahålls på marknaden inom en medlemsstats territorium och att prövningen ska stå i proportion till antalet batterier som har tillhandahållits för första gången på den svenska marknaden (7.5 i promemorian). Det anges inte explicit att ett godkännande ska avse den ansökta mängden. Länsstyrelsen ser att det behövs information om vad som gäller om en producent avser att tillhandahålla en större mängd än den som ansökan avsåg. Behövs då ett nytt godkännande eller gäller kravet endast första gången som en producent eller producentansvarsorganisation tillhandahåller batterier på en medlemsstats marknad? Hur säkerställs det annars att dessa har tillräckliga ekonomiska medel för att efterleva bestämmelser om utökat producentansvar för en eventuell större mängd batterier än den som var aktuell vid godkännandet?

Övervakning av insamlingsmål – begäran om åtgärder

Enligt 35 § i den förslagna nya svenska batteriförordningen ska Naturvårdsverket genomföra övervakning av insamlingsnivåer av förbrukade batterier. Enligt artikel 69.3 i EU-förordningen om batterier ska den behöriga myndigheten, om den konstaterar att en producent, eller en producentansvarsorganisation, inte har vidtagit åtgärder som är förenliga med uppnåendet av beslutade insamlingsmål begära att producenten eller producentansvarsorganisationen vidtar lämpliga korrigerande åtgärder för att säkerställa att den kan uppnå de insamlingsmål som fastställs i endera av angivna artiklar³, beroende på vad som är tillämpligt. Länsstyrelsen kan inte se att det i de svenska kompletterande bestämmelserna finns bestämmelse om att Naturvårdsverket får meddela de förelägganden eller föreskrifter som kan behövas avseende åtgärder för att uppnå beslutade insamlingsmål eller bemyndigande för Naturvårdsverket att meddela föreskrifter. Vad Länsstyrelsen kan se avser föreslagna möjligheter att meddela föreläggande endast marknadskontroll och tillbörlig aktsamhet. Naturvårdsverket bemyndigas i 55 § i den förslagna nya svenska batteriförordningen att meddela föreskrifter om verkställigheten av 7–31 §§ samma förordning. De avser inte möjlighet att begära att producenten eller producentansvarsorganisationen vidtar lämpliga korrigerande åtgärder för att säkerställa att den kan uppnå de

³ Artikel 59.3 första stycket a, b och c med avseende på förbrukade bärbara batterier, eller artikel 60.3 första stycket a och b med avseende på förbrukade batterier för lätta transportmedel.

insamlingsmål som fastställs i respektive artikel 59.3 eller 60.3. Länsstyrelsen uppfattar att föreläggandeverktyget är lämpligt för en begäran om lämpliga korrigerande åtgärder.

2.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken ("avgiftsförordningen")

Den föreslagna 7 kap. 9 § i avgiftsförordningen är inte helt överensstämmande med förslagen i 11 och 12 §§ i den föreslagna nya svenska batteriförordningen. Länsstyrelsen uppfattar att kravet på godkännande av producentansvarsorganisationer förslås regleras i 12 § i den nya svenska batteriförordningen varför det kan vara så att "11 §" i 7 kap. 9 § behöver bytas mot "12 §". Samma sak gäller den föreslagna 7 kap. 11 § avgiftsförordningen (att "11 §" i bestämmelsen behöver bytas mot "12 §")

2.5 Förslag till förordning om ändring i miljötillsynsförordningen (2011:13)

Länsstyrelsen tillsynsansvar

I 9.5 (s. 81) anges att Länsstyrelsen bör ha tillsyn över avfallsbehandlingsanläggningar som avses i EU-förordningen om batterier (de bedöms överlag vara tillståndspliktiga) vad gäller skyldigheter för sådana aktörer enligt EU-förordningen om batterier och de svenska bestämmelser som kompletterar den förordningen. Länsstyrelsen anser att det inte framgår vilken förändring det innebär för länsstyrelsernas vidkommande (jfr t.ex. utpekandet av specifika artiklar för kommunernas tillsyn i de föreslagna 2 kap. 31 § 8 och 9 miljötillsynsförordningen). Länsstyrelsen kan inte se att Länsstyrelsen pekas ut som tillsynsmyndighet vad avser specifikt EU-förordningen om batterier i de ändringar som föreslås. EU-förordningen om batterier är tämligen omfattande, Länsstyrelsen bedömer att tillsynsvägledning kommer att behövas.

Utgångspunkten är att Länsstyrelsens tillsynsuppdrag måste finansieras i tillräcklig utsträckning för Länsstyrelsen att kunna fullgöra detsamma.

Överlappande förslag

Länsstyrelsen har de senaste månaderna tagit emot tre remisser från regeringen med förslag till ändringar som rör bestämmelser om avfall (KN2024/01891, KN2024/02249 och förevarande

KN2024/02313). Länsstyrelsen uppfattar att det finns behov, så långt det är möjligt, av en samlad översyn av förslagen så att de är förenliga med varandra.

Länsstyrelsen uppfattar att i vart fall 6 § förordningen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier kommer att behöva uppdateras när det nya 15 kap. miljöbalken enligt KN2024/02249 träder i kraft.

Vidare föreslås en utformning av 2 kap. 24 § 1a miljötillsynsförordningen (2011:13) inom ramen för förevarande remiss att gälla från den 18 augusti 2025. I remiss KN2024/02249 föreslås en annan utformning av samma bestämmelse att gälla från den 1 januari 2026.

Medverkande i ärendet

Beslut i ärendet har fattats av landshövding Anders Thornberg med miljöhandläggare Lotta Schurmann som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tf. länsråd Lovisa Ljungberg och miljövårdsdirektör Per Leander medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia

kn.cks.remiss@regeringskansliet.se.